

Scrisoare de intenție

Schimbările din ultimii ani în ceea ce privește perspectiva asupra finanțării publice a culturii în Europa au un impact evident asupra funcționării instituțiilor de stat și a organizațiilor independente, asupra artiștilor și a personalului angajat, precum și asupra comunităților de spectatori. Este evident că, în acest context complicat, mai ales în România unde educația și cultura nu au fost niciodată priorități pe agenda politică, va fi nevoie de o comunicare mai activă, permanentă și eficientă cu autoritățile, cu factorii de decizie, va fi nevoie de dezbateri, consultări, luări de poziție, precum și de crearea unor rețele de solidaritate naționale și internaționale. Având un capital simbolic construit în 36 de ani, UNITER poate avea o influență decisivă în consultările publice ce vizează luarea unor decizii importante. Amenințarea comasărilor, a desființării unor trupe, situația interimatelor din București prelungite peste limita legală, subfinanțarea cronică, toate acestea au devenit teme recurente, iar așteptarea membrilor UNITER și a breslei în general este ca cei care îi reprezintă să sancționeze public derapajele, să solicite mai multă responsabilitate din partea autorităților și să traducă pentru public nevoile specifice domeniului și importanța acestuia în dezvoltarea sănătoasă a societății.

Ca artistă, mi-am exprimat public părerile în interviuri sau în alte intervenții. Voi continua să o fac. Am luat decizia de a candida la alegerile pentru Senatul UNITER pentru că mi se pare că acum e nevoie de un efort comun în confruntarea cu noile provocări ce riscă să vulnerabilizeze un mediu cultural deja fragil, deja subfinanțat. Am avut ocazia să cunosc acest mediu și ca artistă independentă, și prin prisma colaborărilor cu teatre de stat, și de-a lungul celor 7 ani în care am fost directoare a Teatrului Tineretului și curatoare a Festivalului de Teatru de la Piatra Neamț. Am avut de asemenea posibilitatea să compar experiențele mele din acest sistem cu cele pe care le-am avut lucrând cu teatre sau festivaluri importante din străinătate (Festivalul de la Avignon, teatrul Kammerspiele din Munchen, Schaubuhne și Volksbuhne din Berlin, Royal Dramatic din Stockholm, Royal Court din Londra, Centro Dramatico Nacional din Madrid, Teatrul Național din Bratislava etc). În proiectele europene în care am participat, multe finanțate prin Europa Creativă, am încercat ca artistă și/sau co-producător să pun pe o hartă artistică internațională instituții și artiști din România. La unele dintre aceste proiecte am participat și în board-ul care a creat conceptul, alături de curatori și artiști prestigioși angajați în inventarea unei viziuni culturale europene incluzive.

Ca manager al unui teatru cu o finanțare modestă, aflat într-un oraș de provincie, cu politicieni ale căror încercări de a pune presiune pe repertoriul instituției sunt de notorietate publică, am întâmpinat de multe ori situații dificile, cărora cred că am reușit să le fac față și să îmi duc până la capăt proiectul curatorial „Teatrul Tineretului – CO-Laborator de creație”: am creat un public interesat de dramaturgia contemporană, mai ales de cea românească, am făcut co-producții internaționale, am desfășurat numeroase programe de dezvoltare de public (inclusiv în mediul rural), am sprijinit artiști

emergenți și am oferit trupei angajate întâlnirea cu artiști consacrați români și străini. Am susținut proiectele UNITER, mai ales campania „Artiști pentru artiști”, pentru că mi se pare important să existe o solidaritate între generații.

În 2021, când a izbucnit un scandal provocat de anumiți politicieni ai orașului și de grupuri ultraconservatoare legat de un spectacol pentru adolescenți, am avut susținerea celor aproape 60 de manageri de teatru care au semnat o scrisoare de susținere, am avut sprijinul multor artiști și, foarte important, al spectatorilor, unii dintre ei adolescenți. Astfel, scandalul iscat s-a transformat într-o ocazie de a discuta despre libertatea de expresie artistică, despre autonomia curatorială, despre faptul că teatrul aparține și comunității în care activează. Acel episod a părut atunci unul izolat, însă a devenit în scurt timp un fenomen recurent în peisajul cultural. În anii care vor urma, va trebui să ne implicăm cu toții în apărarea spațiilor culturale ca „zone de siguranță” ale societății, iar UNITER poate influența major tonul unor astfel de dezbateri. Lucrul acesta s-a întâmplat deja în diverse momente recente - inclusiv în ceea ce mă privește am avut un astfel de sprijin din partea Președintelui UNITER Dragoș Buhagiar care a fost prezent și a avut un discurs de susținere a activității Teatrului Tineretului în deschiderea ediției din 2023 a Festivalului de la Piatra Neamț. Astfel de gesturi nu ajută o persoană anume, ele întăresc imaginea unei bresle care își apără principiile dincolo de simpatii sau afinități estetice. Va trebui ca ele să se transforme într-o strategie de comunicare coerentă și vizibilă.

Am ales să mă implic și în formarea tinerilor regizori de teatru la Facultatea de Teatru și Film UBB Cluj, iar această experiență îmi permite să înțeleg mai bine aspirațiile și nevoile cu care se confruntă viitoarele generații de artiști. Pe lângă proiectele existente (Gala Hop), pot fi imaginate și alte contexte în care absolvenții (actori, regizori, scenografi, coregrafi, teatrologi, manageri culturali) să primească susținere: stagii, rezidențe, burse de creație. Pentru mine, ca artist emergent, faptul că la 25 de ani am beneficiat de sprijinul UNITER pentru un bilet de avion care îmi asigura deplasarea la rezidența internațională de la Royal Court din Londra a însemnat șansa de a construi o carieră internațională.

Lipsa unei legislații în pas cu vremurile, deprofesionalizarea personalului tehnic și pierderea acestuia datorită concurenței din mediul privat, neînțelegerea specificului acestui domeniu de către autorități, bugetele reduse, lipsa activităților susținute de dezvoltare a publicului sunt doar câteva dintre temele care vor trebui abordate cu responsabilitate. UNITER poate crea programe care să devină modele de bună practică, poate înlesni colaborarea între teatrele de stat și companiile independente, poate încuraja realizarea unei rețele naționale de distribuție a teatrelor, poate susține mai mult vizibilitatea artiștilor români în mediul internațional.

Sunt dispusă să ofer energia și timpul necesare, precum și experiența mea de artistă, de curatoare și de manager, în cazul în care acestea vor fi considerate utile și relevante, pentru a colabora în echipa Senatului.

Gianina Cărbunariu